

אומר היה רבי שמעון פרה נפדית כולי –

Rabi Shimon would say the cow is redeemed, etc.

Overview

ר' שמעון explained the meaning of שעת הכושר לה according to the fact that he maintains that the פרה אדומה can be redeemed even after it was נשחט. Had it been redeemed, it would have been permitted to eat it. Therefore since ר"ש maintains כל שעת הכושר to be eaten, and is considered food, therefore it is considered that this פרה had a שעת הכושר to be eaten, and is considered food.

נראה שרצונו לומר דאפילו מדרבנן מותר לפדותה -

It appears that ר' שמעון intended to state that it is permitted to redeem the פרה, even מדרבנן. תוספות proves this -

דבסוף פרק קמא דשבועות (דף יא,ב) דייק אמתניתא (תוספתא פרק א"י) דמסכת פרה דקתני -

For in the end of the first פרק of שבועות, the גמרא infers regarding the ברייתא in מסכת פרה, where it states -

שחטה על גב מערכתה אין לה פדייה עולמית דלא אתי כרבי שמעון -

‘If he slaughtered the פרה upon its pyre, it can never be redeemed’; this ברייתא cannot follow the view of ר"ש -

דלרבי שמעון נפדית היא כדאשכחן הכא² -

For according to ר"ש it can be redeemed (even מערכתה) as we find here in our גמרא, where ר"ל states that according to ר"ש the פרה is מערכתה –

תוספות asks:

ותימה דעל כרחך מה שאין נפדית לרבנן אין זה מן התורה -

And it is astounding! for perforce you must say that this ruling according to the רבנן (who argue with ר"ש) that the פרה cannot be redeemed after the שחיטה is not a תורה ruling -

דהא בת העמדה והערכה³ היא כל זמן שמפרכסת לפי פירוש אחד דלעיל (דף עו,א) -

¹ In our תוספתא it is found in פ"ב ה"ב.

² This proves that when ר"ל stated that it is מערכתה נפדית it means even מדרבנן, for if he meant only מה"ת, however, מדרבנן it cannot be redeemed, how can the גמרא state that the ברייתא is not according to ר"ש, perhaps the ברייתא when it stated that it cannot be redeemed, it meant only מדרבנן, so it can follow the view of ר"ש. We must therefore say that ר"ש maintains that it can be redeemed even מדרבנן, and he argues with that ברייתא. See ‘Thinking it over’.

³ Regarding the redemption of בהמות קדשים which received a מום the תורה writes (in כז,יא-יב) (ויקרא [בחקותי] כז,יא-יב) (והעמיד) (והעמיד). This animal as long as she is מפרכסת is considered העמדה והערכה. The animal needs to be capable of standing (והעריך הכהן) and הבהמה.

⁴ See there שחיטה ד"ה תוס' (TIE footnote # 4-6 [and # 16 - the other view]).

For as long as the פרה is still convulsing,⁵ it is considered something which can stand and be evaluated, according to one interpretation mentioned previously - ואם כן מנא ליה לריש לקיש דרבי שמעון פליג ארבנן⁶ -

So, if so how does ר"ל know that ר"ש argues on the חכמים -

דלמא מודה רבי שמעון דמדרבנן לאו בת פדייה היא אלא מדאורייתא⁷ -

Perhaps ר"ש agrees with the חכמים that a פרה cannot be redeemed only מדרבנן, however מה"ת it can be redeemed -

ולהכי מטמא טומאת אוכלים הואיל והיתה לה שעת הכושר -

And therefore (since it can be redeemed מה"ת) it is מטמא טומאת אוכלין since it had a שעת הכושר (through this potential (virtual) redemption -

rejoins a possible answer:

וזה דוחק לומר דאף על גב דמדאורייתא בת פדייה היא -

And it is difficult to say that even though the פרה is redeemable, but -

כיון דמדרבנן לאו בת פדייה לא חשיב אוכל שאתה יכול להאכיל לאחרים⁸ -

Since it is not redeemable (as תוס' is suggesting), the פרה will not be considered food which you can feed to others; this is not easily acceptable -

answers:

ויש לומר דמאן דאסר אסר אפילו מדאורייתא⁹ כיון ששחט לשמה בהכשר קרבן -

And one can say; that the one who forbids the פרה after the שחיטה (the פרה is פודה) forbids it even מה"ת, since he was שוחט the פרה properly to be fit as a קרבן (חכמים) forbids it even מה"ת, since he was שוחט the פרה properly to be fit as a קרבן -

ומאן דשרי שרי אפילו מדרבנן עד שיעשו הזיותיה כדפרישית לעיל¹⁰ -

And the one who permits redeeming the פרה (this is ר"ש) permits it even מדרבנן

⁵ Immediately after the שחיטה the animal is not completely dead; it is still moving somewhat. During those moments it can seemingly be redeemed from הקדש, and it will be חולין, and one would be permitted to eat it.

⁶ See footnote # 2 that ר"ל maintains that even מדרבנן one can be פודה the פרה on the מערכה according to ר"ש (see [however] 'Thinking it over'), and he argues on the חכמים, who maintain that (only) מדרבנן one cannot be פודה the פרה on the מערכה.

⁷ מדרבנן inferred from the גמרא in שבויעות that according to ר"ל, the פרה can be redeemed even מדרבנן. The question is since presumably even the חכמים agree that a פרה can be redeemed מה"ת (since it is העמדה והערכה [see footnote # 3]), and it is only מדרבנן אסור, so from where did ר"ל derive that there is an argument between ר"ש and the חכמים? Perhaps they all agree that מה"ת it can be redeemed but not מדרבנן.

⁸ possible (and rejected) answer is that since ר"ש requires that in order for food to become טמא it must be food that you can feed to others, so here since practically this פרה will never be able to be eaten (by anyone) since מדרבנן it cannot be redeemed, so it never had a שעת הכושר, and it cannot be מקבל טומאה. Our תוס' finds this line of reasoning to be a דוחק, for since מה"ת it can be redeemed that should be sufficient to render it שעת הכושר.

⁹ in this answer disagrees with the premise in the question that the חכמים prohibit redeeming only מדרבנן. Now תוספות is saying that even מה"ת it is forbidden, for once it was נשחט לשמה, it is like a קרבן which cannot be redeemed.

¹⁰ (TIE by footnote # 6) עז,א תוד"ה פרה (הא')

(even after the שחיטה); it can be redeemed **until they do the seven sprinklings** towards the ביהמ"ק, as I explained previously –

tentatively presents (and rejects) another option:

ואם היינו אומרים דלרבנן פרה קדשי מזבח היא הוי אתי שפיר¹¹ -

And if we would assume that according to the חכמים, the פרה is considered like קדשי מזבח (קרבתות) the previous answer would be better understood -

אך אין נראה שיסבור שום תנא דפרה קדשי מזבח היא -

However it does not appear that any תנא should maintain that פרה is קדשי מזבח, but rather it is קדשי בדק הבית. קדשי בדק הבית proves this -

מדקא מתמה גמרא בריש אין מעמידין (עבודה זרה דף כג,ב ושם) שמע מינה דפרה קדשי מזבח היא -
Since the גמרא in the beginning of מעמידין, פרק אין מעמידין, astonishingly asks, 'can we assume from this statement that פרה is קדשי מזבח?'

An additional proof that it is not קדשי מזבח:

ובכמה מקומות קאמר דחטאת קרייה רחמנא משמע דקדשי בדק הבית היא -

And in many places the גמרא states regarding the פרה that the תורה refers to it as a חטאת, indicating that it is קדשי ב"ה, however the תורה merely refers to it as a חטאת –

anticipates a difficulty:

אף על גב דתנן בשקלים (דף יא¹²) שהיא מתרומת הלשכה¹³ -

Even though the פרה אדומה teaches that the expense of the פרה was taken from the תרומת הלשכה, which would indicate that it is קדשי מזבח –

responds; the reason it was paid for from the תרומת הלשכה –

היינו לפי שצריכין לה כהנים העובדים קרבנות¹⁴ חשיב צורך קרבן ולב בית דין מתנה עליהן¹⁵ -
Is because that since the קרבנות כהנים who served for the פרה, so

¹¹ קדשי מזבח can never be redeemed (even before שחיטה), unless they incur a מום (blemish which makes them unfit).

¹² This is actually found on י"ב, (or ה"ב).

¹³ Literally תרומת הלשכה means the offering of the office. In order to have all the Jews participate in the public offerings (קרבתות צבור), everyone had to pay a מחצית השקל once a year from which the קרבנות צבור were brought. These מחצית השקל were placed in an office (לשכה) and three times a year money was separated from the לשכה (hence the name תרומת הלשכה) and those moneys were spent to buy the קרבנות. The fact that the פרה was also paid for from the תרומת הלשכה (like all other קרבנות), would seem to indicate that it too is considered a קרבן (or קדשי מזבח). תוספות rejects this.

¹⁴ If the כהנים, who served in the ביהמ"ק offering the קרבנות, became טמאי מת, they required the ashes of the פרה אדומה for their טהרה, therefore the פרה was considered a necessity for the קרבנות and were bought from תרומת הלשכה.

¹⁵ Despite what תוספות just said there is still a difficulty, when בני ישראל gave their מחצית השקל their intent was to use it for קרבנות צבור, how can we spend it on the פרה. The answer is that generally when people contribute their מחצית השקל they do so in a manner in which they accept that they are giving it to be used in the manner which the בי"ד will decide. And the בי"ד decides that some of the moneys be designated for the פרה.

therefore it is considered a necessity for a קרבן, and the 'heart' of בי"ד stipulated regarding the תרומה הלשכה that it can be used for the פרה –

דאפילו מלמדי הלכות קמיצה¹⁶ לכהנים נוטלין שכרן מתרומת הלשכה¹⁷ -

For even those who taught the laws of קמיצה received their wages from the תרומת הלשכה -

ואפילו בלא בית דין מתנה על הלשכה יכול להיות שבאה ממנה מן התורה -

And in fact even without בי"ד מתנין on the לשכה, it is possible that it can be taken from the לשכה even מה"ת -

הואיל וצורך קרבנות היא¹⁸ -

Since it is for the purpose of קרבנות –

clarifies: תוספות

והא דאמר דקדשי בדק הבית היא לא שתהא קנויה מקדשי בדק הבית -

And regarding this which is stated that the פרה is קדשי בדק הבית, it does not mean that the פרה is bought from the money of קדשי בדק הבית -

אלא דינה כקדשי בדק הבית דקדושה קדושת דמים¹⁹ ולא קדושת הגוף²⁰ כקדשי מזבח:

But rather that its laws are like קדשי בדק הבית which is (only) a monetary קדושה, but it is not a קדושת הגוף like קדשי מזבח.

Summary

According to ש"ר the פרה may be redeemed even מדרבנן (including after the שחיטה, but before the הזייה), and according to the חכמים it cannot be redeemed even מה"ת, because it is a necessity for the קרבנות

Thinking it over

תוספות assumes that ריש לקיש maintains according to ש"ר that the פרה can be redeemed even מדרבנן.²¹ From where does תוס' derive this (we can only know that the גמרא [in שבועות] assumes this, but not ר"ל)?²²

¹⁶ קמיצה is the process in which the כהן, when offering a מנחה, removes a 'fistful' (קומץ) from the entire מנחה to be offered on the מזבח. The כהנים needed to be taught how this is performed.

¹⁷ This obviously cannot be considered קדשי מזבח and nevertheless since it is necessary for the קרבנות, it was taken from תרומת הלשכה through עליהן, and the same can be said for the פרה.

¹⁸ It is not clear whether תוספות is referring to the פרה (only) or also to the קמיצה.

¹⁹ This means there is no intrinsic קדושה in the item given to the בדק הבית, rather it is the value of the item (which the treasurer will receive when selling it) that is קדוש.

²⁰ קדושת הגוף have an intrinsic קדושה; they cannot be used for anything else except to be offered on the מזבח.

²¹ See footnote # 2 & 6.

²² See מהרש"א and חושן משנה.